

Met zijn gebouw maakt een bedrijf de eerste indruk op zijn klanten en bezoekers. En die uitstraling wordt voor een belangrijk deel bepaald door de gebruikte gevelmaterialen. Daarnaast spelen de gekozen materialen een belangrijke rol in de energieprestatie, het onderhoudsgemak en de levensduur van het gebouw. De bouwheer maakt dus best geen lichtzinnige keuzes.

In dit dossier gaan we dieper in op gevelbekleding. We brengen u enkele innovaties, stellen een reeks interessante producten voor en debatteren met enkele toonaangevende spelers in de sector.

Debat Gevelbekleding

Absolute nood aan eenvormige Europese regelgeving

De gevel als visitekaartje: een trend die je niet alleen op de particuliere woningmarkt maar ook bij de eigenaars van kantoren en bedrijfsgebouwen tegenkomt. Stof voor een debat over gevelbekleding, zo vond Limburg Bouwt.

Met de gevel van een gebouw kun je uitpakken. Architecten laten er mee zien hoe creatief ze zijn, bouwheren beschouwen hun gebouw als een visitekaartje. En voor fabrikanten van gevelmaterialen zijn ze het perfecte uithangbord voor hun producten. Esthetiek speelt dus in elk project een rol. Hoe gaan de fabrikanten van gevelsystemen hiermee om? Alfonso Nassen breekt het ijs: "We hechten veel belang aan het inspelen op bepaalde behoeften, met behoud van ons standaardgamma dat we kunnen aanpassen aan trends, indien gewenst." Nico Martens beaamt dit. "Er duiken almaar meer finesses op in de gevels van utiliteitsbouw. België is een baksteenland. Het is nog ongewoon om extra lange of veel dikkere bakstenen te zien dan onze Belgische steen. Maar stilaan kunnen buitenlandse steentypes de Belgische bouwheren overtuigen."

Combineren

Bart Sterckx stelt vast dat ook ontwerpers en bouwheren op zoek gaan naar nieuwe vormen. "Ik merk dat het combineren van verschillende materialen een toegevoegde waarde heeft. Het wordt een 'en en' verhaal: plaatmateriaal in combinatie met stenen levert een verrassend resultaat op." Ook Theo Wellens merkt de blijvende populariteit van de baksteen op, zeker in de particuliere woningbouw. "We zeggen niet voor niets dat de Belg met de baksteen in de maag geboren is. Stilaan vindt een kruisbestuiving plaats. In de industriebouw stellen we nu vast dat bouwheren vaker gebruik maken van materialen uit de particuliere woningbouw. En andersom gebeurt hetzelfde: de particuliere bouwheer past industriële materialen toe voor een persoonlijke 'touch'."

Herbestemmen

"De industrie moet volgens mij afstappen van het idee dat een industriegebouw alleen maar een platen gevel kan hebben. Wat a2o architecten met zijn kantoorgebouw gedaan heeft, is een prachtig voorbeeld," vindt Theo Wellens. A2o architecten verbouwde een oude graansilo met betonnen gevels tot kantoor en werkte de gevel af met pleister. Jo Berben: "Bouwen voor de industrie wordt inderdaad meer en meer een uitdaging. Maar ook voor industriegebouwen geldt dat je met mooie materialen een prachtig gebouw kunt neerzetten, ook al is dat op een klein stuk grond, in een dichtbebouwde omgeving. Renovatie biedt veel mogelijkheden. Gebouwen zo ontwerpen dat we ze later kunnen herbestemmen, is een eerste reflex geworden bij ons als ontwerpers. Dat is ons inziens heel duurzaam omgaan met

onze bebouwde omgeving en haar context.” Kurt Bovie: “Als producent spelen we hierop in. Begin 2010 lanceren we het Clipon gevelsysteem, een lichte metalen gevelbekleding met een gemakkelijk bevestigingssysteem. Ideaal voor renovatie, maar ook geschikt voor nieuwbouw vanwege de snelle montage.”

Overheid

Iedereen rond de tafel vindt dat de overheid hierin een interessante rol speelt. Met name de sociale woningbouw wordt genoemd als een goed voorbeeld van creatief omgaan met ruimte en materialen. In tegenstelling tot hoe het in het verleden gebeurde. “De sociale woningen zijn van een betere kwaliteit, beter geïsoleerd ook,” stellen de debattanten vast. De overheid durft ook andere materialen kiezen, iets dat de producenten van gevelbekleding alleen maar kunnen toejuichen. Iedereen is het er over eens dat naast de overheid, ook de architect een grote rol speelt in de keuze van nieuwe gevelmaterialen, binnen het vooropgestelde budget. Zo is Luc Van Steenwinkel erg blij met een 70-tal Belgische woonprojecten waarbij in het afgelopen jaar dankzij de architecten sandwichpanelen werden gebruikt. “Velen denken dat gevelplaten duurder zijn dan bijvoorbeeld baksteen. Maar dat klopt niet. Mensen vergeten andere voordelen, bijvoorbeeld dat de installatiekosten van zulke industriële systemen beter meevallen.”

Levenslang

Belgen bouwen doorgaans één keer in hun leven, met materialen die een leven lang meegaan. De industrie kiest stilaan ook voor die weg. Is er een revolutie op komst? “Architecten adviseren bedrijven wel in die zin,” zegt Jo Berben. “Al blijven zulke bouwopdrachten vaak in de eerste plaats investeringsprojecten.” Dat geldt zeker voor woonprojecten. “Toch

hebben we aandacht voor materialen en concepten waarmee we ons kunnen onderscheiden,” stelt Bart Sterckx. Een gedurfd materiaalgebruik stellen de aanwezigen al een tijdje vast bij onze noorderburen. Maar daar steekt de woningmarkt anders in mekaar. “In Nederland is nog geen 13% in het bezit van een eigen huis, in tegenstelling tot 70% van de Belgen,” weet Theo Wellens. “Investeringsprojecten hebben er een gemiddelde levensduur van 30 jaar. Daarna gaat het project tegen de grond en verrijst er iets nieuws. Dat zet de deur open voor gedurfde architectuur, met nieuwe materialen. Hier blijft een gebouw doorgaans veel langer staan, en de ontwerpen zijn daaraan aangepast.”

Duurzaam

Het esthetische wint aan belang, zo ook de levensduur van producten. Daarbij valt het woord duurzaam. Dat dit begrip te pas en te onpas gebruikt wordt, beamen alle aanwezigen. Toch houdt iedereen er rekening mee: in het productieproces – schaarse grondstoffen, afval vermijden –, bij de productie en transport – invloed op het milieu, recycleerbaarheid –, of als marketingstrategie. De producenten zien ook een positieve evolutie dankzij de EPB-normen. Fabrikanten moeten daardoor investeren in almaar beter isolerende producten, maar die investering loont. “De toegepaste systemen worden ook flexibeler,” stelt Kurt Bovie vast. “Bestaande gevelbekleding – zoals metalen cassettes – kun je vlot van een gebouw halen, opnieuw isoleren, eventueel lakken en terug op de gevel bevestigen. Met een beperkt budget krijg je zo een volledig nieuw resultaat.” Rob Van Broekhoven denkt dat elke fabrikant verplicht is te streven naar een grote recycleerbaarheid van zijn product. Nico Laermans voorspelt daarbij dat de ecologische voetafdruk van een product gaat meespelen in het EPB-verslag. “Overheden leggen nu al in hun lastenboek ecologische normen op voor bepaalde producten.”

Europa

Over die normen voor de bouwsector is er ook eensgezindheid. “Het is enorm moeilijk om door de bomen het bos nog te zien,” stelt Jo Berben vast. De overheid controleert strenger op de naleving van de normen. En, bijkomend probleem: een Belgische norm, hoe streng of goed ook, is in het buitenland niet altijd geldig. De sector pleit dan ook voor een eenduidige, Europese norm voor bouwproducten, die in alle Europese landen van toepassing is. “De CE-norm is een goede stap in die richting, maar het mag concreter,” vindt Ivan d’Hanis. Iedereen besluit dat de producent zich gewoon aanpast aan de verschillende Europese normen. “Als we dat niet doen, kunnen we inpakken. En dat is vooralsnog niet de bedoeling.”

Deelnemers - Debat Gevelbekleding

Jo Berben

Vennoot van a2o architecten. Zij herbestemden graansilo's aan het kanaal in Hasselt tot hun nieuwe kantoren.

“Renovatie biedt veel mogelijkheden. Gebouwen zo ontwerpen dat we ze later kunnen herbestemmen, is een eerste reflex geworden bij ons als ontwerpers.”

Nico Laermans

Respectievelijk commercieel verantwoordelijke en sales manager van J. Hermans & C°, dat gevelsystemen van Astrawall, Reynaers, Schüco en Kalwall verdeelt.

“In de toekomst zal de ecologische voetafdruk van een product meespelen in het EPB-verslag.”

Bart Sterckx

Account Manager Gevel bij Eternit, dat gevelplaten maakt uit vezelcement, afgewerkt in diverse kleuren en kwaliteiten. Het bedrijf biedt ook gevelsystemen met leien aan.

“Ook de industrie heeft aandacht voor materialen waarmee je je kunt onderscheiden.”

Nico Martens

Zaakvoerder van Terramique, in België de exclusieve verdeler van enkele Nederlandse baksteenfabrikanten zoals De Rijswaard en Daas ClickBrick.

“Er duiken almaar meer finesses op in de gevels van utiliteitsbouw, ook uit het buitenland.”

Rob Van Broekhoven

Verdeler van Quick-mix gevelpleisters, onderdeel van Tubag, ook bekend om zijn pleisters op basis van strasskalk en -cement.

“Elke fabrikant is verplicht te streven naar recycleerbare producten.”

Tom Vandeput

Woordvoerder van de Confederatie Bouw Limburg

Kurt Bovie

Sales manager bij Limeparts, producent van gevelsystemen in de vorm van metalen cassettes. Limeparts heeft ook een systeem voor plantengevels.

“Fabrikanten moeten investeren in almaar beter isolerende producten, maar die investering loont.”

Theo Wellens

Commercieel directeur bij Wienerberger, producent van gevelstenen met onder andere de merken Desimpel, Terca en de Koramic kleidakpannen.

“De industrie moet af van het idee dat een industriegebouw alleen maar een platen gevel kan hebben.”

Ivan d’Hanis

Respectievelijk verantwoordelijke productimplementatie en commercieel adviseur bij Steenfabrieken Vandersanden, producent van gevelstenen.

“De CE-norm is een goede stap in de richting naar een eenduidige normering, maar het mag nog concreter.”

Alfonso Nassen

“Als producent hechten we veel belang aan het flexibel inspelen op bepaalde behoeften.”

Luc Van Steenwinkel

Senior Business Development Manager bij Kingspan, producent van geïsoleerde gevelpanelen.

“Naast de overheid speelt ook de architect een grote rol in de keuze van nieuwe gevelmaterialen.”

Joël Hermans

Respectievelijk commercieel verantwoordelijke en sales manager van J. Hermans & C°, dat gevelsystemen van Astrawall, Reynaers, Schüco en Kalwall verdeelt.

Dossier Gevelbekleding

Met oog voor de toekomst

De economische crisis, het fenomeen waar iedereen nog altijd over praat, kwam ook tijdens het debat over gevelmaterialen aan de orde. Toch blijft elke ondernemer open staan voor nieuwe ideeën. Innovatie leidt namelijk tot groei. Limburg Bouwt luis-terde mee naar de toekomstplannen.

Niemand wil blijven stilstaan. Toekomstplannen zijn er daarom genoeg, ook bij de fabrikanten van gevelmaterialen. Iedereen zoekt naar creatieve ideeën om nieuwe en betere producten te ontwikkelen. Zo zet Kingspan hoog in op innovatie van het bestaande assortiment. "We investeren veel in onderzoek en ontwikkeling, met als doel onze sandwichpanelen ook met hout, keramiek of andere materialen te bekleden. Zo kunnen we aan de individuele wensen van elke bouwheer en architect voldoen," verduidelijkt Luc Van Steenwinkel. En dan wordt maatwerk mogelijk, op vraag van architecten en bouwheeren.

Onderwijs

Steenfabrieken Vandersanden zet de goede koers van het bedrijf in de komende jaren verder. "We hebben een aantal basisprincipes die we koesteren. Tegelijk doen we er alles aan om de markt voor te blijven en om nieuwe producten te ontwikkelen." Toch leeft bij de steenfabrikant de bezorgdheid over het vinden van voldoende vaklui. Alfonso Nassen: "We investeren veel in het opleiden van bouwvakkers, ook in samenwerking met de VDAB. En we helpen scholen aan het juiste materiaal, zodat ook het onderwijs mee is met de laatste nieuwe bouwtechnieken. Dat blijkt nog altijd een pijnpunt." Een goede vakopleiding voor toekomstige bouwvakkers vinden alle debattanten belangrijk. Enkele grote bedrijven, zoals Wienerberger, hebben daarom een convenant afgesloten met het Fonds voor Vakopleidingen om materialen ter beschikking te stellen. Anderen, zoals Terramique, geven opleidingen op de werf. Ook de Confederatie Bouw Limburg is bereid scholen, vaklui en fabrikanten met mekaar in contact te brengen.

Duurzaamheid

Het esthetisch aspect van gevels zal in de komende vijf jaar geen fundamentele wijzigingen ondergaan, voorspelt Theo Wellens van Wienerberger. "Maar duurzaamheid gaat wel een aanzienlijke rol spelen. Want na passief bouwen komt 'zero energy': woningen die geen energie verbruiken. We spitsen ons ook toe op het na-isoleren van gevels." Rob Van Broekhoven van Quick-mix merkt ook op dat de industriebouw meer en meer investeert in isolatie. "Nu bestaat onze omzet uit 80% geïsoleerde gevelsystemen en 20% niet-geïsoleerde. Vroeger was dat omgekeerd." Daarnaast is er ook aandacht voor de recycleerbaarheid van bouwproducten, zoals bepaalde gevelpleisters en bakstenen of de integratie van zonnecellen in gevelbekleding. Dat geldt ook voor bedrijven als Eternit en Kalwall. Limeparts ziet veel heil in de

groene gevels in de hedendaagse architectuur. "Bovendien kijken we uit naar de toepassing van onze nieuwe Clipon gevelsystemen, ook bij kleinere projecten," zegt Kurt Bovie.

Renovatie

De bouwsector ziet verder veel kansen liggen op de renovatiemarkt. Renovaties van scholen, sociale woningen, verouderde rijwoningen of bedrijfsgebouwen zijn geschikt voor het gebruik van nieuwe materialen zoals lichte, supergeïsoleerde gevelbekledingen, gevelstenen met de isolatie er aan vast of 'click on' materialen in de vorm van tegels of bakstenen. Bart Sterckx van Eternit: "Ook die fameuze betonnen woonblokken uit de jaren '60 en '70 zullen op de een of andere manier geïsoleerd moeten worden volgens de geldende EPB-normen. Dat wordt een mooie toekomst voor iedereen hier rond de tafel."

Licht

Gesloten gevelsystemen lijken voor de industriebouw nog altijd het meest voor de hand te liggen. Toch is het belangrijk dat we rekening houden met de toetreding van licht via de gevel en niet enkel via ramen en deuren. "Licht verhoogt de levenssfeer in een gebouw en kan rechtstreeks in een gebouw binnendringen, zonder verblinding of oververhitting," zegt Joël Hermans van J. Hermans & C°.

55

Producten Gevelbekleding

Ieder product een ander gezicht

Porotherm - Wienerberger

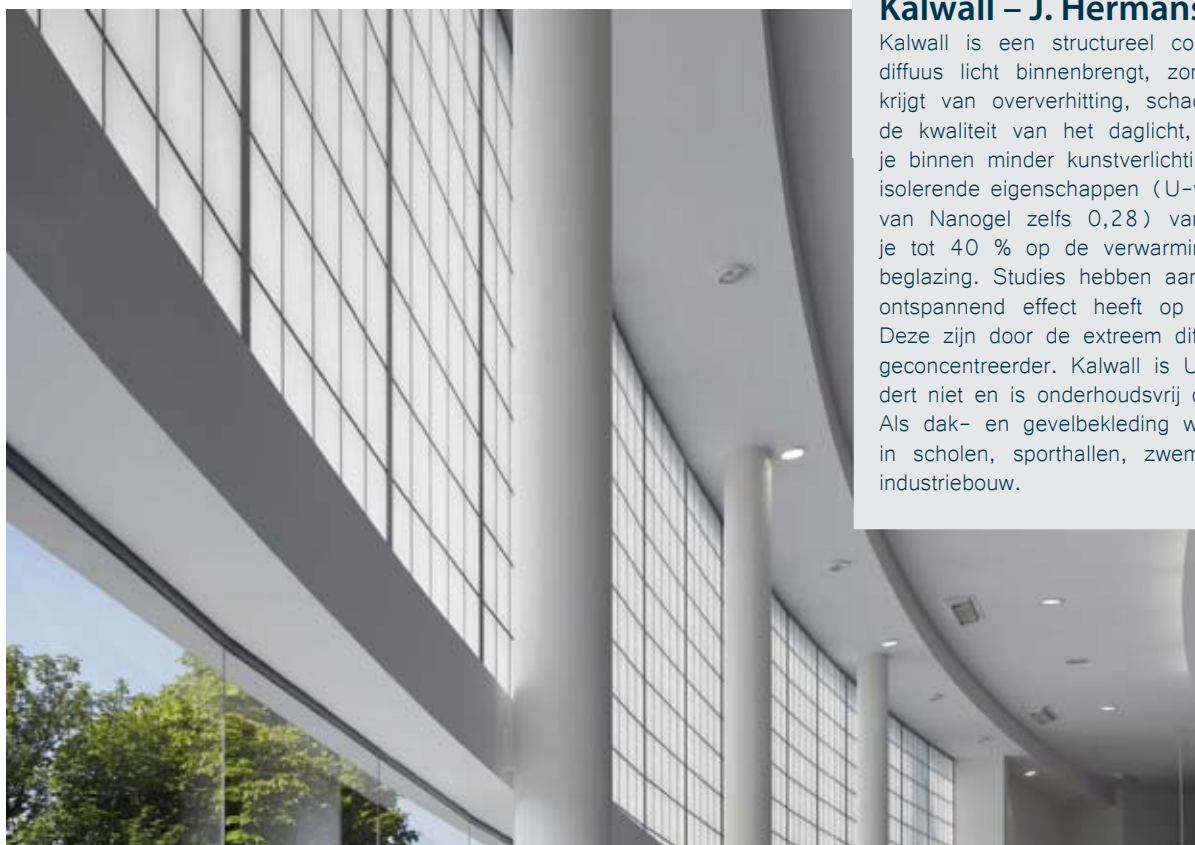
Wienerberger maakt er een erezaak van om keramische bouwmaterialen te ontwikkelen die het label 'duurzaam' verdienen. Producten en productiemethodes die mens en milieu respecteren. Zo behaalde Wienerberger als eerste Belgische industriële fabrikant het Natureplus certificaat voor zijn Porotherm en Desimpel keramische binnenmuurstenen. Een label dat uitsluitend wordt toegekend aan bouwmaterialen die de strengste Belgische en Europese normen niet alleen behalen, maar ook ver overstijgen. En dat op gebied van grondstoffen, productie, verpakking en transport. Wienerberger beschouwt de baksteen als een van de milieuvriendelijkste oplossingen is voor binnenmuren, en promoot zijn rode binnenmuurstenen als hét 'groene' bouw materiaal bij uitstek.

www.wienerberger.be

Kalwall – J. Hermans & C°

Kalwall is een structureel composiet sandwichpaneel dat een diffuus licht binnenbrengt, zonder dat je in een gebouw last krijgt van oververhitting, schaduw of verblinding. Het verhoogt de kwaliteit van het daglicht, zelfs op bewolkte dagen, zodat je binnen minder kunstverlichting nodig hebt. Dankzij de unieke isolerende eigenschappen (U-waarden tot 0,56, met toevoeging van Nanogel zelfs 0,28) van deze sandwichpanelen bespaar je tot 40 % op de verwarming in vergelijking met traditionele beglazing. Studies hebben aangetoond dat het diffuus licht een ontspannend effect heeft op de gebruikers van het gebouw. Deze zijn door de extreem diffuse lichtkwaliteit veel rustiger en geconcentreerder. Kalwall is UV-bestendig, verkleurt en verouderd niet en is onderhoudsvrij dankzij zijn zelfreinigende werking. Als dak- en gevelbekleding wordt Kalwall wereldwijd toegepast in scholen, sporthallen, zwembaden, ziekenhuizen, musea en industriebouw.

www.hermansco.be

Natura Pro - Eternit -

Eternit heeft voor zijn gevelplaten een onzichtbare maar extra harde en duurzame coating ontwikkeld. Deze nieuwe topcoating zorgt voor een hard, krasbestendig oppervlak met anti-graffiti eigenschappen. De toepassing hiervan zal vooral liggen in stedelijke gebieden.

De nieuwe collectie gevelplaten wordt onder de naam Natura Pro gecommmercialiseerd. Basis is de in de massa gekleurde plaat Natura met als extra afwerking de UV-geharde PU-topcoating. De beeldzijde heeft een glad en mat uitzicht. De rugzijde wordt afgewerkt met een dampdichte watergedragen coating. De semi-transparante toplaag verleent de plaat een natuurlijk en levendig uitzicht. Het ruime kleurenpalet geeft de architect erg veel keuze mogelijkheden en een grote creatieve vrijheid. De vele, harmonieuze tinten kunnen onderling ook gecombineerd worden.

www.eternit.be

E-brick – Vandersanden

Met de E-Brick lanceert Vandersanden een handvormgevelsteen met isolatie. E-Brick-panelen zijn kant-en-klaar en bestaan uit een laag isolatiemateriaal, wind- en waterdicht afgeschermd met een laag geëxtrudeerd schuim, afgewerkt met handvormsteenstrips. De panelen zijn beschikbaar in verschillende diktes en/of combineerbaar met harde isolatieplaten, voor elke gewenste isolatiewaarde. Gegalvaniseerde staalschroeven zorgen voor een goede bevestiging en het PU-schuim zorgt voor een perfecte afdichting. Het E-Brick-systeem is ATG-gecertificeerd en het product is 10 jaar verzekerd op voorwaarde dat het systeem geplaatst is door een erkende en geregistreerde Vandersanden plaatser. Het E-Brick-systeem is heel geschikt voor renovatie, houtskeletbouw en projectbouw. De E-Brick combineert niet alleen een uitstekende isolatiewaarde met de schoonheid van baksteen, maar is ook snel en eenvoudig te monteren. Dit laatste komt vooral van pas bij nieuwbouwprojecten.

www.vandersanden.be

Clipon gevelsysteem - Limeparts

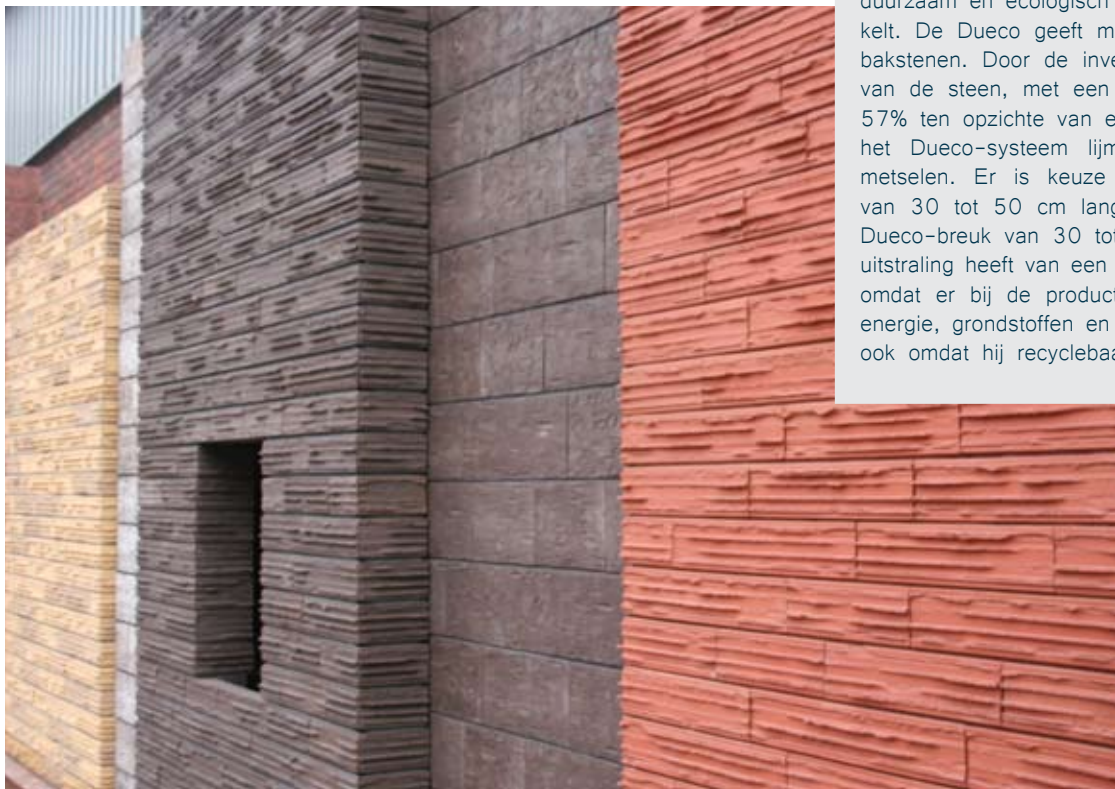
Het Clipon gevelsysteem is een lichte metalen gevelbekleding voor renovatie en nieuwbouw, waarmee je zowel kleine als grote gebouwen aan aanvaardbare prijzen kunt bekleden. Het systeem biedt ook unieke oplossingen voor hoeken en voor de integratie van ramen en deuren. Clipon bestaat uit een onderstructuur en panelen in enkele standaardformaten – klein en strak. Door creatief om te gaan met deze formaten en de vrije keuze van voegbreedte, kan elke hoogte en breedte van de gevel bekleed worden. Met een beperkt aantal accessoires, die net zoals de panelen ter plaatse op maat kunnen worden gesneden, kun je elke discontinuïteit in de gevel perfect wegwerken. De toepassing van verrassende materialen, kleuren en tinten bezorgt de gevelbekleding een unieke uitstraling. Clipon bestaat in galva gelakt (wit, zwart, licht en donker grijs, bruin en terracotta), cortenstaal en zink. Dankzij een gepatenteerd kliksysteem is de Clipon gevel erg gemakkelijk te plaatsen.

www.Lmp.be

Dueco Brick – Terramique

Terramique lanceert in België de Dueco Brick, een product van de Nederlandse baksteenfabrikant Daas Baksteen. Na het nog altijd voortdurende succes van ClickBrick, heeft Daas een duurzaam en ecologisch product onder de naam Dueco ontwikkelt. De Dueco geeft meer luchtvolume en inhoud dan andere bakstenen. Door de inventieve perforatie en de grote afmeting van de steen, met een buitenbladmaat van 7 cm, bespaar je 57% ten opzichte van een traditionele metselwerkgevel. Je kan het Dueco-systeem lijmen, met dunbedmortel of traditioneel metselen. Er is keuze uit twee varianten: het Dueco panel van 30 tot 50 cm lang, met een hoogte van 20 cm en de Dueco-breuk van 30 tot 50 cm lang en 10 cm hoog, dat de uitstraling heeft van een gekleefd rotsblok. De steen is duurzaam omdat er bij de productie meer dan 55% bespaard wordt op energie, grondstoffen en transportkosten. Ecologisch is de steen ook omdat hij recyclebaar is, met laag gewicht per m².

www.terramique.be

Buitenpleisters – Quick-Mix/Tubag

Quick-Mix/Tubag is fabrikant van gevelisolatiesystemen, buitenpleisters, droogmortels, bouwchemische producten en Trass-gebonden producten. Vanuit de productie in Luxemburg levert het bedrijf in België, Luxemburg, Frankrijk en sinds kort ook in Nederland. Quick-Mix biedt door zijn diversiteit en hoogwaardige producten een oplossing voor zowel nieuwe als te renoveren gevels.

www.quick-mix.com

61

Architectonische gevelsystemen - Kingspan

Met Thermatite, Thermastone, Thermabrick, Woodtherm en Thermatallie biedt Kingspan een gamma van exclusieve gevelsystemen aan met een oneindige variatie aan mogelijkheden. Deze systemen combineren een natuurlijk uiterlijk met alle voordelen die sandwichpanelen te bieden hebben. Pluspunten zijn een hoge thermische isolatiewaarde, een perfecte luchtdichtheid, een goede brandveiligheid en een snelle installatie. Bovendien zijn de gevelsystemen duurzaam. De isolatie van de panelen is voorzien van een hoogwaardige Ecosafe PIR kern. Er geldt een garantie van 25 jaar. Uitvoeringen met keramische tegels, natuursteen of hout zijn mogelijk. Ook metalen zoals aluminium, cortenstaal, zink en koper kunnen. Als onderdeel van dit pakket biedt Kingspan technische ondersteuning tijdens de ontwerp- en constructiefase om een goede toepassing te garanderen. Het bouwteam heeft zo de mogelijkheid om zich gedurende het hele bouwproces met raad en daad te laten bijstaan.

www.kingspan.nl

Tekst: Gretel Kerkhofs
Fotografie: Marc Scheepers